

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hštv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slov. rodoljuba razmišljanje.

Tako tedaj! Naši slovenski poslanci so se razcepili v državnem zboru; doslej pa so se nahajali vkupaj, v »klubu konservativcev!«. Nekateri so ostali zvesti svojemu klubu, čakajoč, kak veter bo pihal od vlade za Slovence, drugi pa bodo stopili v opozicijo, ali vladi nasprotno stranko. Vpraša se, kaj je bilo boljše? Nekateri listi so na vse grlo pozdravili korak poslancev, ki so dali konservativcem slovo. Mi se pa ž njimi — clara pacta, boni amici — nikakor ne strinjamo in menimo, da nismo sami, da imamo ljudstvo za seboj. Pri nas Slovencih so razmere take, da ne kaže vladi kazati rogov, dokler še količkaj sodi drugače. Kaj narodu češkemu, če je v opoziciji, nima ničesar zgubiti! Šole ima popolnoma narodne, celo srednje in vseučelišče, uradnje se v češkem jeziku, in uradniki, ki niso večji češčine, so tam nemogoči.

A drugače je pri nas. Mi še niti vseh ljudskih šol nimamo svojih, srednje nobene popolnem, o vseučelišču se še nam pa sanjati ne sme; uradnike trdoslovenske, posebno politične, pa lahko skoraj preštejemo na prstih svojih rok. Naj se pa pri teh žalostnih razmerah naših še hudo pritiska na nas od zgoraj, kakor se je godilo za prejšnjih liberalnih ministerstev, kje potlej smo? Narod naš še ni politično tako goden, kakor češki. Ko bi na Češkem vlada poskušala s hudim pritiskom v narodnih zadevah, slabo bi naletela; zakaj narod češki je že do cela probujen, neomahljiv, ter ne bo niti za las odstopil od svojih narodnih pravic. Kaj takega ni pričakovati pri našem narodu, v to ga še moramo vzgajati. Zato mu pri današnjih razmerah več koristimo, ako ga ne postavimo na hojišče zoper vlado, ampak ostanemo v zvezi s stranko, ki ne nasprotuje ravno načelom našim in težnjam, in se še vrh tega sporazumlja z vlado. Vidimo, kako se prezirajo Čehi, odkar so v opoziciji, da si ravno jih je štirikrat več, kakor Slo-

vencev; nas pa ne bi samo prezirali, ampak zatirali. Do zdaj nam vsaj drobtinice padajo od vladne mize, potem še pa teh ne bode.

Ako se pa vsi slovanski poslanci, razun Poljakov, ki se nočejo bratiti z nami, združijo v en klub — slovanski, utegnejo šteti okoli 60 mož. Res lepo število, pa kaj, da ne bo merodajno v parlamentu, posebno ne zavoljo po pravici razupitih Mladočehov! Vrh tega je treba pomniti, da se poslanci posameznih slovanskih plemen ne bodo strinjali v svojih težnjah, svojih načelih. Slovenski poslanci imajo geslo: »vse za vero, dom cesarja«, v svojem programu imajo pred vsem versko šolo, husitizmu vdani Mladočehi so pa nasprotniki verski šoli. Torej hočejo slovenski poslanci najvažniši faktor svojega programa, vero namreč, prezirati, kakor so to storili že v svoji »izjavi«? Ako storijo to, tedaj niso pravi zastopniki svojih volilcev. To ni »popularno«, to ni slovensko, kajti narod naš je veren in želi poslancev, ki se bodo potegovali za njihov najdragocenejši zaklad, za vero. Trditi smemo, da več loči slovenski narod od mladočeškega, kakor od konservativnih Nemcev, ker nas loči od prvih — vera. Le-ta pa mora in mora prešinjati vse privatno in javno, torej tudi politično življenje toli vernega ljudstva slovenskega. Zato veselo pozdravljamo one slovenske poslance, ki so ostali zvesti klubu konservativcev. Ravnali so modro in narod svoj obdržali so si za seboj. Tako sodimo, g. urednik, pri nas v Ptujskem okraju, sicer pa vam in vašim bralcem želimo vesele praznike. C.

Beri pa stori.

Mnogo je še takih kmetov, takozvani nemškutarji, kateri še druge radi zasramujejo, češ, časnike brati je za gospode, nikar pa za kmeta, on se naj pluga drži; slovenski časniki in bukve sv. Mohorja so njim zadnja briga. Najbolje, da take ljudi pri miru pustimo, saj

nemškutar pa pijanec se le takrat predrami in izpre obrne, ko se mu posestvo obrne.

Gotova resnica je, da ravno kmet mora se veliko učiti, dobro računati in skrbno delati, če hoče od svoje posesti dobiček imeti. Oglejmo se najpoprej na naše vrte, travnike, hleve, gnojšča in njive in pokazalo se bo, kakošni da smo, in koliko vednosti je treba pri umnem gospodarstvu.

Drevje nas vedno razveseljuje in k novemu življenju obnja. O pomladi nas lepo cveteče drevje razveseljuje, na obnebe ugodno upljiva, po njegovem cvetju si bučelica sladko strd nabira, drvo je pticam v zavetje in kolikokrat je že drevje zabranilo, da se ogenj ni dalje širil! V jeseni nam pa drevje dober sad prinaša. Vsaki celo priprosti kmet, če le veselje ima, si lahko svoje posestvo vzboljša, ter si nasadi zdrava, močna mlada drevesa s primernimi sortami, ki so za tamošnje zemljo ugodna, ter si za-se in za svoje naslednike naloži najboljšo glavnico.

Pri občinski seji stavlil sem nasvet, naj bi zdaj, ko imamo vendar čas, vložili prošnjo na kmetijsko družbo, da bi nam potovalni učitelj razlagal in učil o sadjereji, pa glejte, brž mi dva nemškutarja rečeta: Ali bi nas ne bilo sram, da bi nas hodili gospodi učiti, kako se drevje sadi, to že vsaki zna itd.

Ker takih ljudij po deželi ne majnka, ki o umni sadjereji nič ne razumejo, učiti se pa nočejo, zato človeka kar srce boli, če pogleda v vrt tako zanikernega kmeta.

Če je kako drevo vsadil, je brez kola, krivo raste, je z mehkom obraseno, veje so tenke in šibke, katere lahko burja in sneg polomi, skorjo poglodajo zajci, veje, katere so požagane ali pa kar posekane, imajo dolge suhe strelje, vsled česar začne drevo trohneti; okoli debela raste trava in divji obraski leto za letom, po vejah je polno mrčesje zalege in gosnice potem sad (cvetje in listje) požro in še skrbnemu sosedu škodo delajo. Postaja zoper mrčese je pa večjideli tiho, na potrpežljivem papirju. Takih žalostnih prikaznij še žal, da prepogosto najdemo in od takih navadno slišimo, da drevje noče rasti in ne da nobenega dobička. Oglejmo si pa vrt kmeta, ki se ni nikoli v gospodarskih šolah učil, pa skrbno bere »Slov. Gosp.« in bukve sv. Mohorja o sadjereji in je rad poslušal nauke domačega učitelja ali pa potovalnega učitelja.

Najbolje je, da si vsak posestnik sam drevesca izgoji, ker potem le malo stanejo in iz lastne skušnje mi je znano, da doma v zgojeno drevje vedno bolje raste, kakor tisto, ki ga od drugih krajev naročimo. Da si kmet kakih 200 drevesec odgoji, zato je le majhno prostora potreba. Glavna reč pri drevju je, da si oskrbimo zdravo seme, in zemljo dobro pripravimo, da si močne divjake zredimo. Seme si oskrbimo iz ostankov ali pa se pri tiskalnicah stisnjene tropine prečinijo in seme posuši. Seme po štacunah kupovati je veselej nevarno. Če si prisiljen od ptujega prodajalca seme kupiti, tedaj glej, če je seme, ko se prereže, popolno bele barve, mora biti sladkega, brez vsakega drugega okusa; če nima teh lastnostij, tedaj gotovo ne vskali. Seme se mora po vseh svetih vsejati in če ga hočeš s pomladi sejati, mora se čez zimo seme v moker pesek in sicer eno plast semena in eno plast peska nasuti, čez zimo pa v suhi kleti hraniti in posoda se mora dobro zakriti, sicer ga rade miši izluščijo. Tako seme čez zimo izcimim in s pomladi se na gredo poseje. Zemlja mora biti dobro zrahljana, globoko prekopana in leto poprej dobro pognojena. Divjaki morajo biti precej redki in polito jih moramo večkrat opletati. Dobro oskrbovani enoletni divjaki so močni dovolje, da se drugo leto pocepijo in v drevesnico posadijo; najbolje pa je jih po letu okulirati. Kako se cepi

in požlahtujeno drevje oskrbuje, ni mi potreba razlagati, kajte take jako dobre članke je »Slov. Gosp.« že večkrat objavil. Največji dobiček daje kmetu dober travnik; kdor ima dosti sladke krme, zamore živino vspešno rediti, in živinoreja je glavni steber v kmetovalstvu. Če nam je biti odkritosrčnim, moramo pripoznati, da za travnike premalo skrbimo.

Najslabši travnik je tisti, kjer se voda ne oteka, tam raste mah in kislja trava. Najpoprej je potreba, da tak travnik vsušimo to je napravimo jarke in vodo odpeljemo, potem mah iz brano zvlačimo ter s semenom posejimo in kolikor mogoče s kompostom pognojimo. Marsikateri mi bo rekel kako naj gnojim travnik saj še za njive mi vedno gnoja majnka. Res je, da z gnojem se tam, kjer je dosti polja, ne morejo travniki gnojiti pa kompost, lahko napravimo in sicer tako-le: ko zemlja pomrzne, se zvozi ova zemlja, ki smo jo iz jarkov zmetali na kup in nekaj gnoja, plevela, cestnega blata, blata iz ribnikov primeša in čez pol leta se kup premeče in drugo zimo po travniku razvozi; tako pognojen in popravljen travnik daje do štirikrat več krme. F. P.

Cerkvene zadeve.

Usmiljeni bratje pokrajine Graške.

(Dalje in konec.)

Z dovoljenjem duhovske in deželne višje oblasti ustanovila se je zdaj v Gradcu posebna pokrajina (provincija) usmiljenih bratov. Za poglavarja ali provincijala izbrala si je svojega brata, preč. gospoda Kasijana Marijo Gasser, mešnika, Tirolca, doktorja sv. bogoslovja. Pod njegovim vodstvom so svetli cesar meseca julija leta 1883 obiskali bolnišnico usmiljenih bratov v Gradcu ter so bili s to napravo tako zadovoljni, da so preč. patru provincijalu podelili viteški križec svojega Franc-Jozefovega reda. Ko je vrhovni poglavar (general) vsega reda usmiljenih bratov v Rimu obnemogel, izvolili so si našega bivšega provincija br. *) Kasijana za njegovega namestnika ali vikarija in po generalovi smrti za vrhovnega poglavarja (minister generalis) vesoljnega reda. V tej službi bil je pri zadnji volitvi zopet potrjen za dobo šestih let. V Gradcu so si pa razni samostani te pokrajine usmiljenih bratov izvolili za provincijala čast. brata Emanuela Marijo Leitner, ki to važno službo še zdaj opravlja. To ti je izvanreden, od Boga posebno nadarjen mož. Rojen v Briksnu na Tirolskem dne 30. junija 1845 je stopil v red usmiljenih bratov kot 17 let stari dijak. Dne 13. novembra 1863 opravil je slovesne redovske obljube. Potem ga ovodobni prijor o. Žiga pošlje v Inomost, da se na tamošnjem vseučilišču izšola za zdravnika-ranocelnika. Dne 2. decembra 1868 dovršil je tam svoje šole ter se je povrnil v Gradec kot zdravnik za samostansko bolnišnico. Tam deluje zdaj ravno 25 let. Bog je čudovito blagoslovil skromno delovanje mladega zdravnika, ki je kmalu dosegel v bolnišnici častno službo nadzdravnika. Najnevarnejše operacije so se mu posrečile in za njegovim nožem je vsaka rana hitro zacelila. Zato so ga bolniki, bogati kakor ubožni, prosili in nekako silili, da je začel tudi znotranje boleznih vračati. Za Bogom dajem čast. o. Emanuelu očitno zahvalo, da sem ozdravel od boleznih, ki me je bila leta 1878 prisilila izpreči iz duhovske službe in se podati v časni pokoj. Kdo neki ne bi imel zupanja do zdravnika, katerega je pokojni milijonar, ba-

*) Br. pomeni „brat“, latinski frater. Tako se ostalemu svetu nasproti imenujejo vsi usmiljenci, tudi oni, katerim doma gre naslov „očetov“ ali patrov. Pis.

ron Lilienthal, poseben dobrotnik č. usmiljenec zavoljo njegove pobožnosti primerjal sv. Alojziju. Po 10, 20, 30 in še več bolnikov prihaja na dan k usmiljenim bratom pri g. patru Emanuela pomoči iskat. Nekateri mu puščajo, ker za sebe nič ne vsprejemlje, za njegovo pokrajino lepih darov. Iz teh je letos kupil grad v Kandiji poleg Rudolfovega (Novega mesta) na Dolenjskem, kjer je priredil novo bolnišnico za 30 ozdravljivih bolnikov. V praznik brezmadežnega spočetja D. M. dne 8. decembra 1893 se je ta nova naselbina usmiljenih bratov, prva na Kranjskem, slovesno otvorila in cerkveno blagoslovila, prijor novi naselbini je Slovenec, č. br. Kajetan Popotnik a tudi br. Nikander, ki je toliko let pobiral po slovenskem Štajaru ter brezplačno pipal bolne zobe, premeščen je iz Gradca v Rudolfovo. Naj bi njegov naslednik v službi kolektorja ali pobiravca našel tudi toliko radodarnih rok in usmiljenih src!

Letos izdal je samostan usmiljenih bratov v Gradcu pod vodstvom prijora br. Anakleta Leitner, mešnika s Tirolskega in sub-prijora br. Tomaža Kovačič, redovnika, Slovenca s Pilštanja, »prvo slovensko« poročilo o svoji bolnišnici. Številke tam navedene so res ogromne. Naj jih navedem le nekoliko. Koncem leta 1891 ostalo je bilo v tej bolnišnici 126 bolnikov. Med letom jih je bilo vsprejetih 1908, toraj blizo dva tisoč. Od teh je odislo ozdravljenih 1351, okrevajočih ali »zboljšanih« 378, umrlo jih je pa samo 133. Blizo toliko ostalo jih je starega leta den v bolnišnici. Vsak den bilo je najmanj 125 bolnikov, ki so tam našli ne le snažne postelje in tečne hrane, tudi krepčilnih zdravil iz domače lekarne, najodličnejše v Graškem mestu. In vse to brezplačno! Če je bolnik le ozdravljiv in prinese seboj priporočbo svojega g. župnika, tedaj ga gotovo vsprejmejo v svojo bolnišnico za »Bog plati!« *)

Vsi ti številni bolniki so razdeljeni na dva velika oddelka v dveh prostornih dvoranah. Bolniki z nalezljivimi boleznimi so pa od vseh drugih ločeni. Oni, ki imajo znotranje bolezni, so zgoraj na medicinskem oddelku, oni pa, ki imajo rane, spod pri tleh na kirurški oddelku. Vsak oddelek vodi poseben zdravnik, ki ni redovnik. Sedaj sta dva docenta, ki učita na visoki šoli v Gradcu mlade gospode zdravilstva. Razume se, da ta profesorja-zdravnika vlečeta od samostana lepo plačo, med tem, ko o. provincijal zdravi brezplačno vse bolnike. Pa po redovskem vodilu je predpisano, da zdravljenje bolnikov po vseh bolnišnicah usmiljenih bratov morajo voditi vunanji zdravniki primariji, da se raznim sumničanjem pride v okom. Če je treba, pokličejo se pa še drugi sloviti zdravniki graškega mesta v posvetovanje; n. pr. k operaciji očes prof. dr. Birnbacher, pri boleznih na živcih prof. dr. Fr. Müller itd. Vse to stane samostan leto za letom veliko denarja, a dobri Bog naklanja našim »milosrdnikom« (kakor jih Hrvatje nazivljejo) toliko dobrih src, da zamorejo ti svoje stare hiše razširjati in še novih ustanovljati. Če Bog da in sreča junaška, ustanovila bo Graška pokrajina (provincija) kmalu posebno bolnišnico v sv. deželi Palestini. Kdor je letošnji (II.) zvezek »Jeruzalemskega romarja« vže bral, zagledal je takoj na drugem listu (str. 180) debelo tiskano besedo »Tantur«. Kaj pa pomeni ta Tantur? To ti je, kakor si čital, bolnišnica ali hospital johanitov na nekem hribu ob potu iz Jeruzalema v Betlehem. O tej napravi poroča »Jeruzalemski romar« (preč. g. dr. Lampe), da je pod varstvom našega svitlega cesarja, da pa nima posebnega uspeha. Da ne bi bilo več tako, so preč. general usmiljenih bratov iz Rima nagnili našega čast. patra provincijala v Gradcu, da je Graška pokrajina v skrb vzela to bolniš-

nico. Čast. br. Metodij iz Gradca je že v Tanturu; sredi meseca decembra pa pelja preč. g. provincijal Emanuel še štiri druge usmiljene brate tje v sv. deželo. Bog ne daj, da bi se jim kedaj taka godila, kakor letos, dne 26. oktobra č. frančiškanom, »čuvajem Božjega groba« v cerkvi rojstva Kristusovega v Betlehemu. Na sv. mestu zgrudil se je č. frančiškanski brat Liberat mrtev na tla, zadet od kroglje razkolniškega hlapca Nikolaja Juriča; star čast. pater Rafael bil je pa pri tisti priliki na smrt ranjen. Kaj podobnega jih Bog varuj! Pač pa vsem usmiljenim bratom iz srea želimo, da bi pokrajina Graška vedno tako bujno cvetla ter še novih naselbin ustanavljala po stari Evropi in po drugih delih sveta. Slovenski fantje, ki čutite v sebi poklic za redovno življenje, potrkajte na vrata Graškega samostana! Znabiti se vam odpró!

Jernej Voh.

Gospodarske stvari.

Za usnje.

Draga reč je usnje in vsaka zima zahteva, da seže gospodar precej globoko v mošnjo. Ni se torej čuditi, če je iz tega vzroka zelo kočljiv in varčen pri usnju in obutalu. Če le ve in zna, ravna varčno in previdno, da si le ohrani škornje za dalje časa cele, nepoškodovane. Pri tem pa je v prvi vrsti svetovati, da naj se obutalo spreminjava tako, da se en dan ti, drug dan oni škornji nosijo. Po dnevu se namreč nabere v usnju toliko mokrote, da se v eni noči ne posuši, da ne vtegne izpuhteti. Ta mokrota prihaja iz zraka in od zemlje, a največ škode napravijo noge same. Pri vsakem človeku povzročuje noga vsaj nekoliko mokrote in ta gre večidel v obutalo, kar mu seveda ne dene dobro.

Še več pa vplivajo na usnje noge, ki se močno potijo, posebno o vročem poletju. Usnje namreč največ trpi zavoljo potú, poka in razteguje se neprimerno in na ta način slabi od dne do dne. Če se pa pustijo čevlji en dan ali vsaj pol dneva pri miru, spuhti nabrana mokrota do cela in sicer brez škode za usnje.

A marsikomu šine nesrečna misel v glavo, da postavi premočene ali mokre škornje na toplo, celo na peč ali k peči, češ, da se bolj in hitreje posušijo. To se sicer res zgodi, obutalo ni le drugo jutro suho, ampak povrh še trdo ko »biškot«. Usnju pa to škoduje v toliki meri, da začne v kratkih dnevih pokati; ne mine dolgo, lepi in morebiti trdno in ukusno narejeni čevlji so po taki nepremišljenosti preč! Z mokroto vred se namreč odtegnejo usnju tudi vse druge snovi in tvarine, ki povzročujejo, da je gibčno, mehko in voljno. Če pa manjkajo, postane krhko in drobljivo, bodi-si usnje kakoršno koli.

Zdaj pa naj se nekaj omeni, kar je sicer še malokateremu slov. gospodarjev znano, a velike imenitnosti za drago usnje. Obutalo je namreč dobro vsak teden po jedenkrat z milom ali žajfo oprati in sicer s toplo, a ne prevročo vodo in na to do dobrega namazati s kako maščobo. Take so večidel pri vsaki hiši n. pr. stara mast in dobiva se jih cela vrsta po štacunah.

Tudi ravnanje z usnjim črnilom je opazovanja vredno, ker ni najmanjšega upliva na kakovost in trpežnost obutala. Sicer dobi kmet le malokdaj to stvar v roke, k večjemu, da si čevlje malo počrni, ta celo neznanu mu le ni in tudi drugi ljudje, ki jo imajo vsak dan v rokah, vejo le malokdaj prav z njo ravnati.

Kakor pri drugih stvaréh, tako je tudi pri tej navada, da se prodaja po prodajalnicah prav slaba, stara ali pa spridena in pokvarjena. Žveplene kisline (H₂ SO₄)

*) Kdor pa želi posebno sobo in posebno postrežbo, jo tudi dobi prav po ceni, če je le količkaj prostora še v hiši. Pis.

to je zveze, obstoječe iz vode in žveplenega dvokisa (žveplo in kislec) nahaja se sicer v vsakem črnilu za čevlje nekoliko. A če je te tvarine preveliko, kar se na okusu lahko spozna, je vošč prehud in škoduje usnju. Sploh je svetovati onim, ki večkrat čevlje svetlijo, da naj večkrat z oljem pripomagajo, in usnje ostane jim krepko in trpežno.

Koliko je te žveplene kisline v posameznih slučajih v vošču, da se sicer z drugimi tvarinami bolj natančno spoznati, ki se dobivajo v lekarnicah, a niso za navadne ljudi, ki se ne pečajo s kemijo in z razkrojenjem sestavljenih snovij. Kogar pa ta stvar zanima, priskrbi si prav lahko iz vsake lekarne n. pr. nek papir, ki se pomoči v raztoplino, narejeno iz vošča in navadne vode. Ako postane zelo rudeč, je to znamenje, da je v črnilu prav veliko žveplene kisline ali po domače povedano, da ni za nič. Boljše znamenje je, ako je papir manje rudeč, ali celo prikazuje višnjevo barvo.

Pri vsem tem pa ostane staro pravilo, da je treba od prvega začetka skrbeti, če češ imeti prav dobro in trpežno obutalo. Boljše, ko je namreč usnje, iz katerega se čevlji delajo, tem boljši in trdnejši so.

Sejmovi. Dne 21. decembra v Laškem trgu. Dne 23. decembra na Bregu v Ptujju.

Dopisi.

Iz Dobravec pri Mariboru. (Šolska slovesnost.) Slivniška župnija šteje šest občin in petnajst vasij. Skoke in Dobravec ste ena srenja, ki je pošiljala do 1876 svoje otroke v farno šolo na Slivnico, potem pa je bila všolana k sv. Miklavžu v Hočki nadžupniji. Ker deželni šol. svet kljubu večkratni prošnji ni dovolil, da bi se vsaj vas Skoke, tri četrt ure od fare, nazaj k šoli v Slivnici všolala, sklenila je ta občina si sama ustanoviti šolo, ter je bila že v nedeljo 12. novembra v Dobrovcih slovesno blagoslovljena. Ob 3. uri popoldne so ob služevali naš vneti č. g. župnik Fr. Hirti pri kapeli nasproti novejši večernice in zapeli: »Veni, creator Spiritus«, na kar so učenci in odrasli zapeli pod vodstvom organista, g. K. Pestevšek, nadučitelja iz Slivnice, pesen: »Pridi, pridi sv. Duh!« V procesiji podali smo se na to k okinčani šoli, kjer so se dalje blagoslovni obredi vršili. V lepo ozalšani učilni sobi smo videli, do so to svečanost počastili tudi gg. c. kr. okr. glavar Fr. Kankowsky, c. kr. okr. šol. nadzornik H. Schreiner, profesorja J. Koprivnik, G. Majcen in nadučitelj M. Nerat, vsi iz Maribora, dalje tudi sosednji gg. učitelji iz Slivnice, Hoč, Rač, Šmiklavža, Šmarijete in mnogo šolskih prijateljev. Po končanih obredih razložijo domači č. g. župnik pomen obrednih molitvij ter povdarjajo, naj starši z lepim vzgledom in v božjem strahu olajšujejo učitelju in katehetu njih težavni stan. Ni dovolj, da jih le v šolo pošljejo, temuč naj tudi skrbijo, da se učnih predmetov tudi doma učijo, svoje naloge vestno spolnjujejo in se povsod pošteno obnašajo. S prošnjo, da bi ljubi Bog podelil v tej novi šoli vsem učiteljem in učencem svoj mir in blagoslov, končajo svoj izvrstni govor. Na to pozdravi načelnik šolskega sveta, Matija Bezjak vse č. g. gostje, se zahvali še posebno g. okr. glavarju kot predsedniku okr. šolsk. sveta, da je dobila nova šola že zdaj svojega učitelja, ter ga prosi, da jo danes otvori. Gospod okr. glavar povdarja v lepi slovenščini, da ga veseli to šolo izročiti danes svojemu namenu, se zahvali g. župniku za blagoslovljenje in lepe besede, ter želi, da bi starši pridno sem pošiljali svojo mladino, da postanejo enkrat verni kristjani in pošteni

državljeni. Novi učitelj g. Fr. Gselman zatrjuje, da hoče biti vsem skrben oče, ter jih ne le podučevati, temuč tudi pošteno izrediti, v kar prosi stariše za podporo. Oziraje se na cesarsko podobo spomni se novih postav ter zakliče Nj. Vel. presv. cesarju trikratno živio, na kar učenci še cesarsko pesen zapoje. Zdaj poprime g. nadzornik H. Schreiner besedo, ter razpravlja, katere dolžnosti imajo starši, učenci in učitelj do nove šole. Povdarjajoč, da imajo stariši enkrat tudi Bogu račun potožiti, kako so 4. božjo zapoved izpolnili, sklene svoje lepe podučne besede, pri katerih so se mnogim debele solze vlije. Ko je še g. Jug, učitelj Šmiklavški, izročil dosedanje svoje učence učitelju nove šole, in se od njih genljivo poslovil, bila je ta vesela svečanost končana, katero je gromovito streljanje daleč po polji naznanjalo. Pred odhodom so se še gg. gostje zbrali v učiteljevem stanovanju ter nekaj zdravic in pesnij izustili. Da se je ta slovesnost dobro obnesla, gre čast tudi načelniku M. Bezjaku, županu J. Čanderju, Spureju i. dr. —k.

Iz Konjic. (Naše šole.) Kakor čujemo, so se Slovenci z Nemci v Konjicah zastran stare šole tako-le pogodili. Okolica Konjska plača trgu 3632 gld., da njej trg prepusti vso svojo pravico do stare šole tik nadžupnijske cerkve. Za pravico do starih klopij in omar pa plača 110 gld. Nemci poklicali so baje svoj nebodigatreba šulferajn na pomagaj. Ta je po svojem odposlancu odbral za stavišče nemški šoli lepe njive pred našim kolodvorom. Tržanom pa neki ne gre v glavo, da bi za zelišče šteli do 3000 gld., zato gledajo, kje da bi stavišče dobili bolj po ceni. Sedaj bomo videli, kdo da bo zmagal. Tepanjska občina bi tudi rada okoli 1600 gld. za svoje pravice, katere je ona imela do stare šole, a njena pravda še ni dognana. Pri ogromnih stroških, katere ima za svojo novo šolo, bi njej ta svoto ravno prav prišla. Bog daj!

Od Sv. Antona na Pohorji. (Veseli spomin na sv. birmo — naša ljudska šola.) Človek se zelo rad spominja veselih dogodkov, katerih je v svojem življenju doživel. Tudi mi se z veseljem in s hvalničnim srcem spominjamo onega dne, ko so sam prevz. knez in škof dr. Mihael Napotnik dne 5. junija t. l. prvokrat na ta prijazni hriček prišli, nas blagoslovit ter otrokom zakrament sv. birmo podelit. Oh, kako je bilo tokrat neizrekljivo veselo pri nas! Ljubi Bog naj bi jim stoterno poplačal njih obilni trud! — Bog daj še eno veselje kmalo doživeti! Govori se namreč, da se bo tukajšnja ljudska šola, ki se je lansko leto zdatno predelala, ko bo že popolnoma zgotovljena, od domačega skrbnega čast. gosp. župnika Franca Slaviča slovesno blagoslovila in o tej priložnosti, kakor je obljubil blagi župan ter cerkveni ključar, g. Franc Mravljak, za našo šolsko mladino neka veselica priredila. No, ker se tudi po drugod šole najpred zgotovijo in potem blagoslovijo, tako tudi mi želimo in pričakujemo, da se bo to tudi pri nas skoraj zgodilo; tudi veselice za otroke prirejane, kakor nedolžne igre, prave pesmi, prednašanja itd. niso brez vse koristi. In na take vesele urice otroci ne pozabijo tako hitro ali pa nikoli. — Še nekaj. Zapustil nas je g. Franc Kovač, dolga leta veleposestnik, načelnik in šolski ogleda, zapustivši svoje posestvo svojemu sinu ter se je preselil v Vuhred. Prav radovoljno on vse podpira, kar bi zamoglo šoli koristiti. Bog ga pozdravi!

S Keblja nad Čadramom. (Konec.) Okrajni šolski svet Konjski je vedno priganjal k stavbi in zato smo prosili g. stavbenega mojstra v Slov. Bistrici J. Versolatti, da nam je potreben načrt napravil, a proračun je kazal, da bo šola stala vsaj okoli 6000 gld. Da bi si nekoliko stroškov prihranili, je domači šolski svet sklenil sam stavbo prevzeti in je tisto težavno skrb izročil svojemuč načelniku Andreju Gričnik,

kateri se je spretno slovenski pisati naučil in zato tudi vse potrebne račune voditi zamore. Naprosili smo pa v dosego svojega namena sl. okr. hranilnico v Slovengradu, da nam je 4000 gld. na 20letno vračilo posodila. V spomladi smo še najeli zidarskega mojstra Matijo Brence v Čadramu, ki se je zavezal vso stavbo po ceni in dobro izvršiti. Potrebno kamenje se je doma vlomilo in večji del opeke smo na lepem stavišču, katero se je na južni strani cerkve za 500 gld. kupilo, napravilo in stavbeni les nam je že lansko jesen dal princ Hugo Windisch-Grätz iz svoje velike planine v Kotu in sicer za 76 gld. velikodušno v dar in podporo, drugo pa za plačilo. Farani so veliko voženj zastonj opravili in koncem oktobra bilo je delo končano in dne 31. prišlo so tisto gledat in odobrit c. kr. okr. glavar dr. Wagner, viši inženir Bylon, okr. zdravnik dr. Kepa in so vse s pohvalo odobrili, kajti učilnica je res velika, da ima 100 otrok v tistoj lepo prostora, in več jih ob enem nikoli ne pride, stanovanje učiteljeve je pa tudi prav veselo, prostorno in okusno in vse stane do zdaj le 5400 gld. Eden bivših šolskih svetovalcev nam je tudi napravil prošnjo do svitlega cesarja, od katerega upamo tudi kake podpore prejeti. In dne 9. listopada so nam naš č. g. župnik L. Kramberger v navzočnosti dokaj faranov in šolske mladine novo šolo po kat. obredniku blagoslovili, da bi ona, ki se po poslopju daleč iz ravnine vidi, bila tudi v poznejših letih še dom prave krščanske izreje in odgoje! Ker nam je imenovani mojster po našem zahtevanju poslopje tako trdno in hvalevredno postavil, da se s časom zamore na tisto, ako bo potreba, še eno nadstropje dozidati, smemo te nove hiše, ki je zdaj najlepša v župniji, veseli biti in moramo Bogu in vsem, ki so k temu kaj pripomogli, dostojno hvalo očitno izreči. Bog plačaj stoterno!

Iz Maribora. (Čitalnica.) V nedeljo dne 10. t. m. je priredila Mariborska slovenska čitalnica veliki koncert, lepo veselico, kakoršnih se je še prav malo videlo po slovenskih čitalnicah. Da je slovenska čitalnica shajališče, torej združevališče takih Slovencev Mariborskih, ki so sredi ali prav nemškega ali posilinemškega prebivalstva ohranili si ljubezen do materinščine, do svoje slovenske domovine in slovenskega naroda, to vè gotovo vsakdo. Menda pa ne ve vsakdo, da je v Mariborski slovenski čitalnici dobrodošel vsak slovenski gost, bodisi kmet, bodisi rokodelc ali gospod. Lahko se prepričajo, da slovensko ljudstvo ni samo na kmetih doma, da je doma tudi po nenaških štajarskih in kranjskih mestih, da tukajšnji Slovenci niso in ne bodo nikdar pozabili, da so sinovi in hčere slovenskih starišev, ter da vzhajajo vsi od kmečkenga stanu. In ako pridete, kaj mislite, da boste videli in slišali? Slišali boste, da govori slovenska gospoda prav tisti slovenski jezik, katerega govorite vi sami, iznenadilo in veselilo vas bode, ker zdelo se vam je dozdej, da kdor je v mestu in nosi malo boljše suknjo in morebiti roke v rokavicah, da on že mora biti in govoriti samo nemški. Morete videti še kaj družega? Da, videti morete veliko, prelepo, novoslikano podobo našega prvega Mariborskega škofa Slomškega. Slomšek so bili slovenski škof, rojen od slovenskih kmečkih staršev. Bili so in ostali vse svoje žive dni velik prijatelj slovenskega ljudstva; spisovali so mu počujive spise, zlagali so mu pesmi, radi bi bili osrečili svoj ljubljani slovenski narod časno in večno. Njih velika in častitljiva podoba se je dne 10. t. m. pri veselici slovesno odkrila. Kaj se je slišalo še družega? Oh gotovo še več rečij. Prvo je prekrasno slovensko petje, pesni, katere pojejo moški in ženske skupaj in pesni, katere pojejo moški sani. Ko ste vsi zamaknjeni poslušali prekrasne pesni slovenske, vzbudila se vam je nehoté opravičena želja, da bi tudi vašo mladino kdo

naučil tako lepega petja. In ta želja se vam lahko izpolni, ako si potem doma osnujete pevsko šolo za mladino in poprosite gospode učitelje v svoji župniji, da bi podučevali mladino v umetnem petju po notah. Drugo, kar vas bode iznenadilo, je tamburaški zbor. Kacih 8 slovenskih gospodičin in 5 gospodov ima vsak svoj inštrument, ki ga nobeden vas ne pozna. Imenuje se tamburica. Na Hrvaškem jo ima vsaki pastirček. Je videti, kakor gosli, pa niso gosli, se tudi ne igra z ločecem, ampak brenka se po strunah s treskico ribje kosti. In ta narodna hrvaška godba se v novejšem času že nekaj let udomačuje po Slovenskem; tako tudi v Mariborski čitalnici.

Iz Krčevin. Dne 25. minolega meseca bila je pri Sv. Miklavžu v Ljutomerskih gorica pokopana Anka Trstenjakova, sestra jedinka znanih Trstenjakov pisatelj, ki je po kratki, a mukotrpnih boleznih mirno v Gospodu zaspala. Pokojnica je bila redka prikazen na kmetih. Dobro še se spominjam, ako ravno je od tistega časa preteklo gotovo že kakih 13 let, kar je tedanji ondašnji kaplan, ko smo obedovali v gostoljubni Trstenjakovi hiši, v pričo nje rekel, namreč: »Kedar je Anka pri krščanskem nauku, tedaj sem jaz vesel.« S tem je duhovni gospod hotel povedati, kako dokro je Anka vedela krščanski nauk. A ona ni vedela samó krščanskega nauka, temveč zanimala se je tudi za druge stvari, posebej za slovensko slovstvo. Vsi novejši slovenski pisatelji so jej bili znani. Radovedna je popraševala izvedence, ako v njih ni kake stvari prav razumela. Bila je dobra govornica ter je često pri gostijah, kjer je navadno kuhala, kaj povedala ženinu in sinah. Ko se je ustanovila v Ormožu ženska podružnica sv. Cirila in Metoda, stopila je tam pogumno na oder ter takó dobro govorila, da so se jej vsi poslušalci čudili. Zraven lepih duševnih svojstev je bila Anka usmiljenega srca in zeló radodarna. Nad vse jej pa je bilo pošteno vedenje. Gorjé mu, kdor se v pričo nje ne bi dostojno vedel! Bila je sovražnica razuzdanosti in nedostojnega govorjenja, zbok tega ni rada zahajala med delavce prostake, kjer se to, žal, prepogosto sliši; rajša se je družila z učiteljicami in drugimi bolj nabraženimi ljudmi, radi tega so jo njeni vrstniki malone prezirali, in to je morda bil tudi vzrok, da se za mlada ni omožila. S kratka, pokojno Anko bi mogli imenovati vzor slovenske kmetiške samične dekline. Bodi jej lahka zemljica!

Počivaj sládko, duša mila,
Utrujeno teló miruj;
Zeméljskih brig si se znebila,
V nebeškem raji se raduj.

B. Bl.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V državnem zboru so zadnjo soboto skončali za letos svoje delo; vlada je lahko tega vesela, kajti vse so ji dovolili: izjemno stanje v Pragi, državni proračun za tri mesece leta 1894, domobranksko postavo in še nekaj drugih. Do srede meseca februarja bode sedaj tiho v državnih hišah — na veselje vlade, pa brž tudi ljudstva. — Okr. šolski svet na Dunaju ne vidi rad, da mora šolska mladina biti pri procesijah in zoper to, ugovarja, toda minister za uk in bogočastje se drži stare določbe in tako ostane še tudi nadalje pri tem, da se otroci in učitelji vdeležijo procesij, izlasti tiste na praznik presv. Rešnjega Telesa. To je hvalevredno.

Češko. Mladočeški podžupan v Pragi, dr. Podlipny, kaže jasno, kaki ljudje da so Mladočehi — vse

drugo, samo ne verni katoliki. To obžalujemo tembolj, ker so nam sicer rodni bratje! — V Pragi je 78 mladih ljudi na tožnji klopi, ker so bili udje »Omladine«, skrivnega društva, katero kviri mokrouho mladino ter jo zapeljuje v veleizdajstvo, da razgraja po ulicah in uganja sploh reči, ki so zoper naše postave.

Štajarsko. Nemški nacijonanci ali kakor se jim lahko reče, Mladonemci, sicer niso bili z grofom Wurmbandom nič kaj zadovoljni, vendar pa se držijo sedaj njemu za krilo ter ga hvalijo na vse kriplje, češ, da je boljši, kakor drugi nemški liberalci! No, mi ne rečemo, da ga sodijo krivo, saj vemo iz lastnihkušenj, da je grof doslej, v svoji časti dež. glavarja, Nemce vselej podpiral, preziral pa dosledno koristi slov. ljudstva v naši deželi. Sedaj, ko je »pri zeleni mizi« na Dunaju, pa tudi ne bode pri njem drugače! — Konservativni nemški kmetje ugovarjajo postavi o krajnih zdravnikih ter pravijo, da ima kmet že dovolj plačila in je dovolj gospode, katera živi ob kmečkih žuljih. Po njih mislih se torej ta postava naj prekličje, ali vsaj popravi, da ne bode toliko plačila.

Koroško. Nemški šulverein ne da v slov. občinah mirú ter jim vsiljuje ali že podporo za ljudsko šolo, ali pa jim napravi »šolski vrtec«, vselej pa iz namena, da si vzredi iz slov. otrok nemške janičarje. Žalostno, da se najde povsod slov. starišev, ki mu prodajo svoje otroke; tako dobijo sedaj tudi v Šmohor »šolski vrtec« na stroške šulvereina in tudi v Velikovcu se odpre v malem času tak »otroški vrtec« ali bolje, past za slov. otroke. — V Celovcu izide o novem letu nov nemški dnevnik ter obeta zagovarjati katoliška, konservativna načela. Bog daj srečo!

Kranjsko. Deželni glavar, Oton Detela, je dobil od Nj. veličanstva visoko odlikovanje, red železne krone III. vrste. — Na dolenski železnici še pomanjkuje marsikaj in tožbe čez njo zavoljo tega niso redke, vendar pa se na njej že množi promet nekaj, ali da ona kedaj »nese« t. j. daje dobička, tega si nihče ne obeta.

Primorsko. Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Gorici je imela dne 8. decembra koncert na korist slov. »šolsk. vrta«. Vdeležba je bila primerna. — Slov. rodoljubi okoli Trsta si ustanovijo svojo podružnico c. kr. kmetijske družbe, ker laška ne skrbi za slov. kmete in za laške kmete je ni treba, ker tacih kmetov ni.

Istersko. Znano je, da je minister Gautsch djral prof. Špinčiča iz službe, ker je bil v Zagrebu nekaj besedij izpregovoril, ki so bile madjarsko vlado zbodle. Sedanje ministerstvo pa neki popravi to krivico ter postavi prof. Špinčiča zopet na njegovo mesto. Dobro in edino pravično je tako!

Hrvaško. Deželni zbor v Zagrebu dovrši še ta teden svoje posvetovanje in kakor je to vselej, na pohvalo ogerske vlade. Z vlado drži večina, 77 poslancev, nasprotnikov pa je samo 10 v zboru. Z njimi ima torej vlada lahko delo.

Ogersko. Kar se piše ali govori sedaj, vse se suče okoli cerkveno-državnih predlog t. j. o civilnem zakonu in vzreji otrok gledé na vero. Nihče pa še ne more reči, kaj bode iz teh nesrečnih predlog. V hiši poslancev najbrž obveljajo, ne pa tako v hiši magnatov. Vlada pa tudi najhuje na to hišo pritiskuje in Bog zna, če ne doseže tudi v njej potrebne večine.

Vunanje države.

Rim. V nedolgo so imeli sv. oče Leon XIII. v cerkvi sv. Petra sv. mašo in smelo je do 15.000 ljudi biti pri njej navzočih. Po sv. maši so sv. oče nagoovorili pričujoče odbornike raznih katoliških društev. Kakor se vidi, so sv. oče še za svoja leta precej trdni.

Italija. Crispi je tedaj srečno iz nova minister kralja Umberta. Čudno, da je kralj zopet segel po-nj; ali že država tako tiči v jarmu framasonov, da mora biti vsa vlada in vselej v njih rokah? — Na otoku Sicilija je prišlo do večjih rabuk med kmeti in drž. oblastmi; kmetje so siromaki, ker jim pomanjkuje delavcev, ti pa se selijo ali v mesta ali v Ameriko iskat si kruha.

Francija. Vlada sedaj stika ostreje po anarhistih, ali to ji pomaga le malo, kajti ščubarjev ne dobi v roke in dokler teh nima, bode še vedno anarhistov in nevarnosti bode še le več, ker bodo iskali rešiti svoje zaprte tovariše. Sicer pa sedanja republika in nje možje, ali niso sami anarhisti? Dokler ne da republika cerkvi, kar ji je vzela, ter ne spoštuje njenih pravic, je in ostane mati anarhistov.

Belgija. Predsednik ministerstva, grof Bernaert, odstopi, ker mu večina drž. zbora noče vsprejeti načrta za postavo, ki določuje volilno pravico. Mogoče pa je, da se minister ali pa večina še premisli in je to želiti, kajti postavo bode treba kmalu napraviti, sicer nastanejo zopet rabuke med delavci in liberalna stranka že preži ter težko pričakuje časa, ko dobi ona vlado v svoje roke.

Anglija. Vlada sodi, da še ni potreba posebnih, novih postav zoper anarhiste, ter misli, da še izhaja brez njih. Če se le ne moti! — Posojilo za Indijo so v drž. zboru odobrili, povrniti ga ima o svojem času ta država. — Bojno brodovje bode treba pomnožiti; to priznava tudi lord Gladstone, ali to neki ne velja, da je brodovje, kar ga je, slabo ali pa slabše, kakor v drugih državah.

Nemčija. V državnem zboru so bile jako reške razprave v trgovinskih pogodbah z Rumunijo in s Srbijo; h koncu pa so jih vsprejeli, kakor jih je vlada sklenila. Pri teh razpravah se je govorilo tudi veliko o enaki pogodbi z našo državo ter se je reklo, da je ona nemškim kmetom na škodo. — Sedanja vlada kaže nekaj več pravičnosti nasproti poljskemu ljudstvu, v njih šolah se poučuje deca poslej veronauk v maternem jeziku.

Rusija. Car in njegova rodbini preseli se v Petrograd ter ostane ondi čez zimo; se ve, ako mu dajo nihilisti mirú. — S papežem se car zopet pogaja zavoljo katoliških škofov, najbolj poljskih. Car želi, da morajo škofje vsako pismo poslati v Petrograd in potem še le k sv. očetu v Rimu. Kaj takega pa sv. oče pač ne privolijo, če bi tudi radi, da nastane v Rusiji enkrat mir za katoliško cerkev.

Srbija. Strune so med to državo in našo vedno še napete in nekateri srbski listi kar rohnijo zoper našo državo, češ, da še Srbija ni — avstrijska dežela.

Turčija. Ruska vlada zopet draži sultana ter mu poroča, da si hoče Avstrija prisvojiti Bosno in Ercegovino. No, ko bi ona to tudi storila, sultan bi ne mogel odvrniti te nesreče.

Afrika. Angleška vlada je naznanila, da egiptovskemu kralju prihodnje leto ne bode več treba plačevati angleških vojakov. To je kralju že ljubo, toda ljubše bi mu bilo, ko bi že tudi letos ne bilo mu zanj plačila treba. — V Maroku je sedaj premirje, ali že pride kmalu do mirú? To zna Bog, kajti Kabili se ne zmenijo veliko za voljo sultana.

Amerika. Zadnji petek so zvečera ustajniki začeli streljati v Rio de Yaneiro, glavno mesto v Braziliji, več ljudi je pobitih, škode na hišah pa je veliko. — Iz »združenih držav« so začeli iz nova pošiljati zlato v Evropo in je to znamenje, da ne mislijo v onih državah vpeljati samo zlatega denarja, ampak da še obdršijo nadalje srebrne denarje.

Za poduk in kratek čas.

Beraško dete.

(Božična povest; spisal M. Jokai.)

Očeta njegovega je vrgla vrv z ladje, in se je utopil. Mati njegova je bila perica; pri nočnem delu se je prehladila, huda vročica se je nje lotila, umrla je. Majhni deček je ostal sam in je imel še le štiri leta.

Ko so tudi njegovo mater zanesli na pokopališče, mislil si je majhni deček sam pri sebi: kdo mi bo pač sedaj rekel: moj ljubi sinček, kdo bo mi dal zjutraj, zvečer kruha, kdo bo mi odslej postiljal posteljico, kdo mi bo dal snažno perilo, kadar bom zamazan, kdo me bo vzel na krilo, kdo me bo poljubil, kedar me bo kaj bolelo?

Sosedi so tudi izginili, jeden sem, drugi tje; tuji ljudje so prišli na njih mesto, ki so izpraševali majhnega dečka, kedar se je zmuznil skoz njih vrata ter se jim je prikazal: »Kaj hočeš, česa iščeš tukaj? Poberi se odtodi!«

Siromak se je res pobral, šel je ven na ulico, kjer nikogar ni poznal, vstavil se lepo na nekem oglu ter gledal tam prihajajočim in odhajajočim ljudem v oči, ali bi bil kdo podoben očetu njegovemu, da bi potem tistega nagovoril. Zaman je gledal; ljudje imajo druge skrbi in ne utegnejo paziti na otroke, ki se potikajo okoli. Kdor hoče od današnjega sveta kaj dobiti, mora znati govoriti. Pravi beraški otrok boljše razume svoj obrt; ta beži za odličnimi gospodi, se jih dotika in oprizema s svojimi zamazanimi oblačili; gospodje jim dajo potem kaj malega, da bi se jih iznebili. Tak beraček pa, ki zna samo jokati, lahko gladi umr.

Saj bi tudi majhni paglavec takoj prve dni gladi umrl, da bi ne bila prodavala neka poštena stara ženska sadja na onem oglu, kamor se je bil pritisnil. Ta se je kar čudila, kaj dečko tam tako dolgo opazuje. Morda hoče celó krasti. Ko pa je potem videla, da se do večera ne gane s prostora, ga je obžalovala. Izbrala je za-nj navdarjeno jabelko ter mu rekla: »Tu imaš, vzemi, a potem že zdaj idi domov!«

Majhni deček je bil vaje, da uboga in kakor se mu je reklo, da naj gre domov, šel je res lepo domov.

Toda bilo je že večer, in takrat so v velikem mestu vsaka vrata zaprta. Majhna sirotica se je jokala, ko je premišljeval, da ne more nikamor noter, da nikjer na-nj ne čakajo, da mu nikdo ne priredi postelje.

Na to se je sključil v kot pri nekih vratih in tam je močno jokaje zaspal. V svojem spanju je objemal kamen, ki je bil tako usmiljen, da je njegove drobne ude branil pred vetrom, in pravil mu je: »Sladka moja mamica!« V noči se je tudi mnogokrat vzbudil, kadar je tako hudo zapihal mrzel veter, in vzdihujoč se je obrnil na drugo stran, ker je bila njegova postelja tako trda.

Drugi dan je zopet poiskal vrlo prodajalko, ki mu je zopet dala jesti, kar ji je ostalo; videla je namreč, kako žalosten je ubožček.

Tretji dan in četrti dan je zopet našel tam staro, vrlo ženico. Peti dan pa je zaman čakal na oglu; mnogo ljudij je prihajalo in odhajalo po ulici, še več nego drugekrati, toda stara ženica takrat ni prišla.

Majhni osiroteli deček vpraša nazadnje nekega berača, ki je imel samo jedno nogo, — višjega gospoda si ni upal nagovoriti:

»Kje pa je sedaj vrta teta?«

»Danes ne bo tukaj prodavala, moj sinček«, odgovoril mu je berač, »ker je danes praznik.«

»A zakaj je danes praznik?«

»Ker se je danes rodil Jezus; le glej moj sinček, kako ljudje hité v cerkev.«

Kamor jih toliko gre, tje bo menda tudi meni dovoljeno iti, mislila si je sirotica. Kako se je veselil, ko je videl, da ga iz te velike, velike hiše, kakoršne nikdo drugi nima, ne naženejo, ga ne vprašajo, kaj tukaj želi, ampak mu dovolijo, da se raduje nad temi mnogoštevilnimi in lepimi pesmimi in da stoji med temi mnogimi, odlično oblečenimi gospodi!

Nek visok, častitljiv mož je potem tu mnogo pripovedoval ljudstvu in opisoval, kako se je majhni Jezus rodil v jaslicah med pastirji, kako je živel v siromaštvu in v bedi in kako je zmiraj ljubil otroke.

Celi dan bi bil poslušal, kar je ta častitljiv mož pripovedoval!

Cerkev je bila do večera vedno odprta; zvečer pa so tudi cerkev zaprli in zopet je bil siromaček na ulici.

Toliko oken je bilo razsvetljenih v ulicah! Krasni vozovi so drdrali sem in tje! V bliščečih oknih prodajalnic so bile izpostavljene smrekice z gorečimi svečicami, s sladkorjevimi angeljčki, z majhnimi zibelkami, v katerih je spaval ljubi Jezušček!

Sirotica si je vse to lahko dolgo ogledovala.

Prijazne gospé so prihajale v prodajalnice, kupovale so te čarobne lepote, vsaka je nesla domov svojemu sinčku, svoji hčerkici, kar jima je Jezušček poslal.

Kako lep je rojstni dan Jezusov!

Da bi le ne bilo ta dan tako mrzlo! Srečni tisti, kateri lahko pri topli peči na prsih sladke svoje mamice poslušajo tuljenje vetrov! Toda kdor ne vé, kam naj gre domov v tako odurnem vremenu? Zopet se le vrne deček k cerkvenim vratom, poklekne tam in sklene svoje rokice:

»Sladki Jezušček, ki tako ljubiš otroke! Ako potrebuješ tako majhnega služabnika, kakor sem jaz, ali bi hotel mene k sebi vzeti?«

In veliki Odrešenik je uslišal prošnjo svojega majhnega služabnika in je vzel k sebi siromačka, katerega si nikdo ni svojil na zemlji. Tam pri cerkvenih vratih je zaspalo majhno dete in se vzbudilo — v nebeških prostorih

Vi, kateri se radujete in veselite na božični dan, spomnite se onih, ki gladijejo in žalujejo!

Smešnica. V neki krémi so imeli zelo surovega hlapca. Nekdaj reče učitelj: »Ta hlapec je ravno tako surov, kakor naš župan«. Zato toži župan učitelja, da je moral svoje besede preklicati. Učitelj stori to drugi dan tako-le: »Ta hlapec ni tako surov, kakor naš župan«.

Razne stvari.

(Ime n o v a n j e.) Svitli cesar je imenoval Edmunda grofa Attems za dež. glavarja in dr. Franca Radaj, c. kr. notarja v Mariboru, njega namestnikom v deželnem zboru v Gradcu.

(Božičnica.) V otroškem zavetišči na koroškem kolodvoru v Mariboru je bila v torek podoldne božičnica za otročiče ter so bili navzoči mil. knezoškof, c. kr. okr. glavar, zastopnik južne železnice, več korarjev stolne cerkve in duhovništvo Sv. Magdalene v Mariboru.

(Častni občan.) Občinski odbor v Orehovi vasi pri Mariboru je v seji, dne 17. decembra, č. g. Franca Hirti, župnika v Slivnici, vsled njega velikih zaslug za cerkev, šolo in občino, soglasno imenoval za svojega častnega občana.

(Okr. odbor.) Okr. zastop v Slov. Gradcu je imel dne 12. decembra volitev odbora in so dobili v tem večino glasov ti-le gg.: Ivan Rogina, župan v Podgorju,

je načelnik, namestnik pa mu je Janez Barth, veleposestnik v Št. Janžu; Jakob Pernath, lesni tržec v Otičniškem vrhu, dr. J. Tomšek, župan v Slov. Gradcu, Ant. Ostrožnik, župnik v Pamečah, Anton Šlander, župnik v Slov. Gradcu in Alb. Verdnik, posestnik v Šmiklavžu.

(Vabilo.) V Št. Pavlu v Savinjski dolini priredi bralno društvo dne 26. decembra t. l. t. j. na praznik sv. Štefana ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Šribarja svoj občni zbor, h kojemu v obilnej vdeležbi uljudno vabi

(Kmetško bralno društvo) gornje Šaleške doline, bode imelo svoj občni zbor dne 26. decembra t. l. ob 2. uri popoldne v Korunovi gostilni s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev odbora. 5. Plačevanje letnine in vpisovanje novih udov. 6. Razni nasveti in predlogi. 7. Prosta zabava. K obilnej vdeležbi vabi

(Čitalnica) Šaleške doline v Soštanju ima dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne v svojih prostorih v posojilnični hiši svoj redni občni zbor z navadnim vspeedom, h kateremu vljudno vabi odbor.

(Častitka.) Nemški gospodje, ki so v odboru slov. okraja v Mariboru, so v sredo nemško častitko poslali nemškemu dež. glavarju, grofu Attems in že prej nemškemu ministru grofu Wurmbrandu. Vse torej plava v nemškem veselju, ali kaj reče na to slov. ljudstvo tega okraja, ki dobi za novo leto višje doklade v dačno knjigo?

(Šulverein.) Kakor se poroča v nemških listih, dobi Konjiški trg za svojo nemško šolo novo poslopje od šulvereina. Veliko je pač resnice v pregovoru: ba-hači, bezači!

(Priseljenec.) Odkar imajo v Šentilju v Slov. goricah šolo na stroške šulvereina, dobiva »Mbg. Ztg.« od časa do časa od ondot »nemške« dopise t. j. pisane s kolom, namočenim v nemško gnojnico. Ni zatorej čuda, da se človeka, ki drži tak kol v rokah, izogne rad domačin, tudi Nemeč, ako še more memo te nesnage.

(Slov. slovar.) Slov. slovarja, ki ga urejuje prof. M. Pleteršnik, izdaja pa knezoškofijstvo v Ljubljani, je izšel 8. sešitek od 561. do 640. strani.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) je daroval č. g. Anton Šijanec, kaplan pri Sv. Juriji v Slov. goricah, 3 gld. in neimenovana gospica 2 gld. 50 kr., vč. g. J. Bezenšek, kn. šk. duh. svétnik in župnik v Čadramu, je poslal zbirco svojih dobrih župljanov, več vreč krompirja in fižole. Bog plati vrlim darovalcem!

(Kraja.) V nedeljo so v Celju zaprli 15letnega Antona Vajdec, učenca pri nekem čevljarju, ker je ukradel svojemu mojstru več rečij, in 16letno Jozefo Weber iz Velicih Pirešic, ker je živela od kraje več časa v Celju. Vrla mladina!

(Nemško šolo) dobijo v Vitanju in v Šoštanju; tako hoče dež. šolski svet v Gradcu. Odkod pa dobijo ondi nemških otrok, za šolo potrebnih!

(Smrtna kosa.) V Slov. Bistrici je umrl gosp. Florijan Stiger, oče sedanjega župana, v Ormožu pa Ljudvik Schneemann, načelnik tamošnje železnične postaje.

(Sejem.) V soboto je bilo na trgu v Mariboru mesa in špeha od 308 svinj in so pokupili ga največ tujci, 4386 kg. ga je prišlo na železnico. Cena je bila kg. po 46 kr. in višje.

(Tat.) Po Celjskem okraju se klati nek Valent Šolinc, doma iz Ljubečna, ter je jako nevaren tat. Gosposka išče ga že dalje časa.

(Preložitev.) Ker se je g. Anton Goričar, župan v Mozirju, odpovedal tej svoji časti, bila bi naj dne 4. decembra volitev novega župana, toda k volitvi je prišlo premalo odbornikov in se je volitev torej preložila.

(Umrl) je g. Ivan Cizej, pristav c. kr. okr. sodnije pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Pokopali so ga dne 10. decembra v Šmartinu pri Velenju.

Loterijne številke.

Gradec 16. decembra 1893: 7, 84, 29, 57, 47
Dunaj » » » 70, 86, 23, 46, 79

Lekarna „Zum goldenen Reichsapfel“

J. PSERHOFER'S

I. Singerstrasse št. 15, Wien.

Kričistilne kroglice, nekdanje imenovane **univerzalne kroglice,** zaslužijo to ime po pravici, ker je veliko moč. Od več desetletij sem so te kroglice razširjene in malo takih družin je, pri katerih se to sredstvo ne bi našlo. Od mnogih zdravnikov se te kroglice priporočajo kot izvrstno domače zdravilo, posebno pri boleznih vsled **slabega prebavanja** in **zaprtega telesa.**

Jedna škatljica s 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati poštne in stane: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kakor jeden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v **rdečih** pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodica 40 kr., prosto poštne 65 kr.

Trpotčev sok, ena steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštne prosto. 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštne prosto. 65 kr.

Življenska esenca (Pražke kapljice) steklenica 22 kr.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge framacetične specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje naročajo. — **Razpošiljana po pošti** se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju.

☛ Pri dopošiljavi denarja (po poštnej nakaznici), stane poština dosti manj, kakor po povzetju. ☚

VABILO

k občenemu zboru vinorejskega društva za Ormoški okraj, ki se odredi na dan

29. decembra 1893 ob 2. uri popoldne
v dvorani Ormoške Čitalnice.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednikovo o društvenem delovanju leta 1893.
2. Račun za leto 1893.
3. Opravilna osnova za leto 1894.
4. Proračun za leto 1894.
5. Odobrenje kupne pogodbe z dne 18. decembra 1893 o nakupu zakupnih goric.
6. Predlog odbora, naj se društvnikom brezplačno izroči ameriškega trsja:
korenik 10.350 kosov
rožja 10.000 „

vkup 20.350 kosov

To ameriško rožje naj se društvnikom dovoli po 100 do 500 kosov različne sorte po vrsti, kakor se za-nj pri odboru oglašijo.

7. Sprejem oglašil za dovoljenje brezplačnih rozg; pri oglašilu naj se naznani, ali pride trsje v pesnato, ilovno ali laporno zemljo.

8. Sprejem novih udov in vplačilo zaostale društvnine.

9. Slučajnosti.

Ormož, dne 18. decembra 1893.

Odbor vinorejskega društva.

Št. 7902.

Razglas.

Od c. kr. okr. sodišča pri Sv. Lenartu v Slov. goricah se nanašajo:

Na poziv c. kr. finančne prokurature v Gradci v imenu rimsko-katoliške župnijske cerkve in župnijskega ubožnega zavoda pri Sv. Rupertu v Slov. gor. se dovoli prostovoljna sodnijska dražba k zapuščini pokojnega gosp. župnika **Ivana Strah** spadajočega imetja ter se določi obrok na

dne 17. januarija 1894

in sledeče dni od 9. ure predpoldne pri Sv. Rupertu v Slov. goricah.

Vse blago, katero se bode po dražbi prodalo, je cenjeno na 1944 gld. 33 kr. in obstoja iz hišnega orodja, hišne oprave, gospodarskega orodja, vina, živine, žita, knjig itd. in se bo le za ali nad cenilno vrednostjo, po dražbi pa tudi pod cenilno vrednostjo proti gotovi plači prodalo.

C. kr. okrajno sodišče pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, dne 10. decembra 1893.

C. kr. okr. sodnik:
Morocutti.

Razglas.

Od c. kr. okr. sodišča v Ptuj se nanašajo:

Na prošnjo **Vida Soka**, jeroba mladoletnih Viktorja, Egberta in Venca Soka je dovolila prostovoljna javna dražba primanjkljivega premoženja v Somušanih umrlega mlinarja **Antona Soka**, obstoječega iz treh konjev, pet komadov goveje živine, 23 svinj, hišnega in gospodarskega orodja in se je določil obrok na

28. decembra 1893

od 10. ure predpoldne do 4. ure popoldne in sledeče dni. Vse blago se le proti gotovi plači odda. Za likvidiranje tirjatve proti Ant. Sokovi zapuščini se določi obrok na

21. januarija 1894

pri c. kr. notarju **Simonu Ožgan** v Ptuj.

C. kr. okrajno sodišče v Ptuj,
dne 12. decembra 1893.

Razglas.

Od c. kr. okr. sodišča v Ptuj se nanašajo, da se je dovolila javna prostovoljna dražba k zapuščini dne 30. aprila 1893 pri Sv. Andražu v Slov. goricah umrlega župnika **Josipa Kukovec** spadajočega, tusodno dne 8. junija 1893 št. 9763 na 378 fl. 45 kr. cenjenega posestva vl. št. 76

kat. obč. Velša gora in
drugih na 5 „ 20 „
cenjenih reči skupaj na 383 fl. 65 kr.
in da se je določil obrok na

17. januarija 1894

predpoldne od 11.—12. ure v tukajšnji sodnji hiš. št. 16. Zemljišče in druge reči se le za ali čez cenilno vrednost prodajo.

Dražbeni pogoji, vsled katerih mora vsak dražbenik 40 gld. varščine položiti in iz katerih se plačilni pogoji razvidijo, se lahko tusodno uvidijo.

C. kr. okrajno sodišče v Ptuj,
dne 4. decembra 1893.

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasednega vina izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá škrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri **Alojziju Quandest**, gosposke ulice. 4-52

Zanesljivim osobam,

ki so zmožne pisave, ponuja se z novim letom 1894 pri velikem, jako razširjenem zavodu dober zaslužek.

Vprašanja pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom „zanesljivost“ uredništvu tega lista. 3-3

Lepo posestvo.

V Jareninski okolici je lepo posestvo z mlinom za 5000 gold. na prodaj povod preselitve prodajalčeve. Posestvo meri 17 orelov in sicer vinogradov, sadonosnikov, gozda, njive itd. Krme za osem glav živine.

Hiša in vsa gospodarska poslopja zidana in v najboljšem stanju ohranjena. Mlin se tudi lahko za-se odda. Na vsem leži posojilnica z 2800 gld.

Vse drugo več pove iz prijaznosti

g. Ivan Klenovšek,
učitelj v Jarenini.

Odlični zvedenci

vseh dežel so na zdravilstvenih razstavah v Londonu in Parizu kot razsojevalci izloženih preparatov

tinkuro za želodec

lekarja **G. PICCOLI**-ja v Ljubljani

s častno diplomo in zlato svetinjo odlikovali. Te odločujoče odlike so najboljšje spričevalo že od nekdanj znanega dijetetičnega sredstva, katero krepa in zdravi želodec, kakor tudi opravila prebavnih organov izborno pospešuje.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj **G. Piccoli** v Ljubljani proti povzetju zneska. Zaboj po 12 stekl. za 1 gld. 36 kr.; po 55 stekl. za 5 gld. 26 kr. (zaboj tehta 5 kgr.) Poštnino plača vedno naročnik.

Prodaja se steklenica po 15 kr. v sledečih lekarnah: v **Mariboru**: Bancalari, König; v **Ptjuju**: Behrbalk, Mollitor; v **Celji**: Kupferschmid. 11-12

Najbolj po ceni se kupujejo:

najboljši molitveniki, šolske knjige, pisalne in šolske reči, izvrsten konceptni in pisalni papir, vsakovrstni zavitki, pisani papir, svilnati papir v 65 barvah, najboljšje karte.

Tiskovine za odvetnike in bilježnike, šole in občinske urade, trgovce itd.

A. PLATZER,

poprej **Edvard Ferinc,**
gosposke ulice št. 3 v Mariboru.

Knjigovezarska dela se točno in takoj po ceni izvršujejo.

Da ne bode nobena pomota, prosim, da na tanjko pazite na mojo tvrdko. 43

Potrebno za hišo in pisarno.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru
je ravnokar izšel in se dobi

Slovenski koledar 1894.

za na steno.

Cena 16 kr., po pošti 2 kr. več.

Tiskan v treh barvah!

Posestvo na prodaj!

Podpisani prodaja lepo posestvo z zidano hišo in takim gospodarstvenim poslopjem in s studencem za manjšega kmetovalca, krčmarja ali trgovca. Posestvo je tri minute od cerkve oddaljeno.

Andrej Finžger
v Laporji pri Slov. Bistrici.

2-3

Oelz-ova kava

priznana najboljši in izdatnejši dostavek h kavi. Dobi se v vseh prodajalnicah za špecerijsko in povžitno blago.

Bratje Oelz, Bregenz.

V take kraje, kjer se naši pridelki ne dobivajo, razpošiljamo cenó poštne zavitke do 2 gld. 10 kr.

13—15

Wilhelm-ov

antiartritični antirevmatični

kričistilni čaj

od

Franca Wilhelm
lekarja

v Neunkirchen
na Spodnjem Avstrijskem
se dobi v vseh lekarnah
za ceno 1 gld. av. v. zavitek.

1—5